

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.053/2018/8.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bajkai István ügyvéd)

I. rendű

II. rendű

Az alperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda (1062 Budapest, Andrássy út 128. fszt. 1.)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.791/2017/4-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 36.P.25.172/2016/16.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélete hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek együttesen 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperes által üzemeltetett ... hírportálon 2014. október 6-án jelent meg cikk „...?” című cikkben. Itt az szerepel, hogy ... szál került elő az éveken át ... mutyiként emlegetett és fészekrakó ügyként ismert ... csalássorozatban. Az egyik bűnügyben első fokon elítélt ügyvéd, ugyanis még a csalássorozat idején a ... alelnöke és ... képviselője, a felperes ... lakását bérelte irodai célokra.
- [2] Ugyanazon hírportálon 2014. október 9-én újabb cikk jelent meg „...” címmel. Ebben az szerepelt, hogy országos lapokban megjelent hírek, dokumentumok tanúsága szerint több ... politikus közvetlen baráti kapcsolatot ápolt a „fészekrakó” csalássorozat egyik I. rendű vádlottjával. A levél három kérdést intézett ...: Igaz-e, hogy a felperes saját tulajdonú ingatlanából irányította a csalássorozat I. rendű vádlottja a bűnös tevékenységét? Igaz-e, hogy az adott ügyben érintett lehet az alelnök asszony férje ... is? Igaz-e, hogy ... I. rendű vádlott maga is a Fidesz sorait erősítette?”
- [3] 2010. október 10-én újabb cikk jelent meg a hírportálon „...” címmel. Ez egy politikai párt nyílt levelét tartalmazta, amelyben azt szerepelt, sajtóhírekre hivatkozva, hogy a fészekrakó csalássorozat I. rendű vádlottja ... a ... (pártjának) ..., felperes saját tulajdonú lakásából irányította, szervezte bűnös tevékenységét. Aggodalomra ad okot, hogy a sajtóban megjelent fényképek tanúsága szerint ... a ... vezetése alatt álló párt sorait erősítette mind politikai, mind baráti rendezvényeken.
- [4] A valóságban a szóban forgó ügyvéd foglalkozású I. rendű vádlottja az ügynek nem a felperestől, hanem a felperes házastársától bérelte az irodaként használt ingatlant, amely a felperes házastársa tulajdonában állt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes, annak megállapítását kérte, hogy jóhírnevét megsértette az alperes az első cikkben annak valótlan állításával, hogy a fészekrakóként elhíresült bűncselekmény-sorozat egyik vádlottja az ő tulajdonában álló, egyik lakást bérelte irodai célokra, a második cikkben valótlanul híresztelte, hogy több jobb oldali politikus és az alperes is baráti kapcsolatot ápolt a bűncselekményt elkövető személyek, továbbá a megfogalmazott kérdésekkel, amely burkoltan, valótlan állításokat tartalmazott, valamint a harmadik cikkben annak valótlan állításával, hogy a fészekrakó bűncselekmény vádlottja a felperes ingatlanát használta bűnös tevékenységei folytatásához. Jogkövetkezményként igényelte az alperes eltiltását

a további jogsértéstől, kérte az alperest kötelezni a sérelmezett cikkek eltávolítására, valamint kérte az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezni.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint sem a cikk címe, sem annak szövege nem kelt olyan látszatot, hogy maga a felperes az úgynevezett fészekrakó ügyben érintett lett volna. Az alperes csatolta a kérdéses ingatlan tulajdoni lapját, amelyből az volt megállapítható, hogy a felperes kizárólagos tulajdonát képezte a kérdéses ingatlan, ahol a vádlott irodaként bérelt helyisége szerepelt. Az alperes álláspontja szerint irreleváns, hogy a felperestől vagy házastársától bérelte-e a büntetőügy vádlottja az ingatlant, mert ez a tévedés a felperes személyének megítélése szempontjából lényegtelen. Kiemelte, hogy a felperes közszereplőnek minősül, így az átlagosnál jobban köteles tűrni a személyével kapcsolatban megfogalmazott indokolt véleményeket. A második cikk kapcsán megjegyezte, hogy a kérdések nem tényállítások, figyelembe véve a levél teljes tartalmát, a harmadik esetben egy politikai párt nyílt közleményét jelentette meg, amely ugyancsak nem volt jogsértő. A nyílt levél közzétételével közéleti vitáról tudósított.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte. Kiindulópontként rögzítette, hogy a felperes a ... alelnökeként, illetve ... képviselőjeként közszereplőnek minősül, így személyével kapcsolatban a vélemény-nyilvánítás határai az átlagosnál tágabbak. Az ítélet indokolása szerint az első cikk azt állította tényként, hogy a felperes adta bérbe a ... szám alatti lakását R... ügyvédnek. A második cikkben még burkoltan sem történt tényállítás, a harmadik cikk pedig azt állította, hogy a bérlő a felperes saját tulajdonú lakásából irányította, szervezte bűnös tevékenységét. Az elsőfokú bíróság a tulajdoni lapok és a bérleti szerződés alapján megállapította, hogy nem a felperes, hanem házastársa adott bérbe ... részére ... ingatlant, ezért nem valós az a tényállítás, hogy a bérbeadás a felperes részéről történt. Az elsőfokú bíróság szerint azonban a valótlan tényállítás a felperes jóhírnevét nem sértette, mert a cikkeket teljes egészében vizsgálva az volt megállapítható, hogy az alperes nem állított olyan tényt és nem keltett olyan hamis látszatot, hogy maga a felperes bűncselekmény elkövetésének részese lenne. Megjegyezte, hogy a felperes politikus társai nevében nem volt jogosult kereset előterjesztésére, mindezek alapján jogalap hiányában a keresetet elutasította.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest perköltség megfizetésére kötelezte. A jogerős ítélet kiemelten hivatkozott a Ptk. 2:44. §-ra, illetve az azt értelmező 7/2014. (III.7.) AB számú határozatra. Megállapította, hogy a felperes politikai közszereplő,

aki politikai tevékenysége okán személyét ért támadásokkal, kritikákkal szemben meg tudja védeni magát. A jogerős ítélet is úgy értékelte, hogy az első cikkben nem fogalmazódott meg olyan állítás, hogy a felperes szóban forgó bűncselekményben bármilyen módon részt vett volna, csak azt közölték, hogy az ügyvéd foglalkozású, első fokon elítélt vádlott a felperes tulajdonában álló tőle (felperestől) bérelt ingatlanban működtette irodáját. A „... szál” kifejezés ennek a ténynek a véleményezése többlet információ nélkül. A jogerős ítélet szerint bár kétségtelenül nem a felperes, hanem házastársa volt a bérbeadó, ez a körülmény az átlagolvasó által is feltételezett vagyongözösségre, a házastársak közötti bizalmi kapcsolatra figyelemmel nem minősül lényeges tévedésnek. Ez olyan kisebb pontatlanság, amelynek ebben az összefüggésben az átlagolvasó nem tulajdonít különösebb jelentőséget, a felperesre nézve sértő tartalommal nem bír. A jogerős ítélet arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bérbeadás ténye nem enged arra következtetni, hogy a felperes maga is a bűncselekmény részese lenne. Ugyanakkor a közszereplő felperesnek számolnia kell azzal, hogy egy ilyen esemény megválaszolandó kérdéseket, megjegyzéseket válthat ki politikai ellenfelek részéről, ez akár kampánytémává vagy közérdeklődésre számot tartó üggyé válhat. Közszereplő felperesnek ezt a politikai diskurzust el kell viselnie.

- [9] A második cikk kapcsán a jogerős ítélet kifejtette, hogy több jobb oldali politikusról van szó és nem a felperest azonosítják a vádlott barátjaként. A felperes csak a bérbeadás kapcsán került előtérbe. A harmadik cikk (nyílt levél) kapcsán kifejti, hogy a cikkekben megjelölt vádlott fényképen is szerepelt a ... való kötődést kifejező módon. Az alperest érintő kérdések itt is a bérbeadás körül forognak és nem tartalmazznak olyan burkolt tényállítást, hogy a felperesnek köze lenne magához a bűncselekményhez. Önmagában az, hogy az ügyvéd által használt irodát a levél a bűncselekmény irányítási helyének nevezi, vagy a bűnös tevékenységre használt ingatlanként mutatja be, nem hozza közvetlen összefüggésbe a felperes személyét bűncselekmény elkövetésével. Tulajdonképpen egy korábban megszerzett információhalmazt ismertetett a nyílt levél szerzője. A jogerős ítélet szerint a nyílt levelek egyike sem mutatta be a felperestől, a bűncselekmény részeseként ilyen hamis látszatot sem keltett, így személyiségi jogsértés nem történt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, valamint az alperes perköltség megfizetésére való kötelezését. A felperes a jogerős ítéletet úgy értelmezte, hogy az azt állapította meg, hogy ugyan történt sértő tényállítás, de azt nem találta olyan fokban sértőnek

a bíróság, hogy jogsértés megállapítására kerüljön sor. Kiemelte, hogy helyben jól ismert súlyos bűncselekmény sorozat az ún. fészekrakó ügy, azzal kapcsolatban olyan ingatlant jelöltek meg, amelynek ő a tulajdonosa és az ingatlant a bűncselekmény irányítási helyeként azonosították. A felperes kiemelte, hogy a cikkek éppen, hogy az ő személyére tekintettel születtek, az ő személyét kapcsolták össze bűncselekménnyel. Összességében is olyan benyomást keltettek, hogy a felperes kapcsolatba hozható lenne a bűncselekményekkel. Kiemelte azt is, hogy önmagában egy ingatlan bérbeadása semmiképpen nem tekinthető közügynek. Megjegyezte, hogy a második cikk kapcsán az olvasó számára ő minősülhet az egyik „barátnak”.

- [11] A felperes értelmezése szerint súlyos, valótlan állítások fogalmazódtak meg vele szemben, amelyek személyével kapcsolatban megalapozatlanul negatív következtetések levonására adnak alapot.
- [12] Az I., II. rendű alperesek a tárgyaláson előadott ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték, annak helyes indokaira utalással.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és mérlegelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen volt, vagy nyilvánvalóan ellentétes a logika alapvető szabályaival. A jelen esetben a Kúria ilyen körülményt nem észlelt.
- [14] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák. A vélemény-nyilvánítási szabadság és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnev megsértése. A 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnev megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít, vagy híresztel, vagy valós tényről hamis színben tüntet fel.
- [15] A 2:44. § értelmében a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak

védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja. E rendelkezés értelmezését szolgálja az Alkotmánybíróság 7/2014. (III.7.) AB számú határozata. Alapgondolata az, hogy a közügyek vitatása körében a véleménynyilvánítás szabadsága élvez elsőbbséget a konkuráló személyiségi jogok, illetve alapjogok közül, mivel alapvető fontosságú érdek fűződik a közügyek szabad vitatásához.

- [16] A Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a felperes politikai párt alelnökeként, illetve ... képviselőjeként egyértelműen közéleti szereplőnek minősül.
- [17] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak. Az alperes igénye érdemben a bizonyítékok felülmérlegelésére irányult. Erre azonban a korábbiak szerint csak kivételesen van lehetőség. Ugyancsak a korábbiak szerint helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a felperes közszereplőként magasabb tűrési kötelezettséggel kell, hogy bírjon. Összességében a felperesről nem állítják azt és nem is keltenek olyan hamis látszatot, hogy bármilyen módon saját személyében bűncselekményt követett volna el, az ingatlan bérbeadása pedig valós tény akkor is, ha a bérleti szerződés aláírója a felperes házastársa volt. A személyes kapcsolatra, a házastársi vagyunközösségre figyelemmel a közéleti szereplő felperesnek valóban számolnia kellett okszerűen azzal, hogy a bérbeadással kapcsolatban - amely a tulajdoni lap szerint tulajdonában álló ingatlannal kapcsolatos - kérdéseket kaphat, illetve akár politikai ellenfelei oldaláról különböző véleményeket tesznek közzé.
- [18] A Kúria szerint helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes részéről egyetlen esetben sem lépték túl a még megengedhető véleménynyilvánítás kereteit. Az értékelésnél nyilvánvalóan nem a felperes szubjektív sértettség-érzéséből kell kiindulnia a vizsgálatnak, hanem külső, objektív szemléletmódot kell alkalmazni a bíróságnak. (PK 12. számú állásfoglalás.) Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB számú határozata értelmében a jogilag megengedett vélemény lehet akár túlzó, meghökkentő is. A véleménynyilvánítás szabadságához való jog a véleményt, annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A kifejtett vélemény tehát lehet igaz, vagy hamis, értékes vagy értéktelen, alapulhat érzelmen vagy észérveken egyaránt.
- [19] A politikai közbeszéd változása kapcsán a bírói gyakorlat a perbelinél sokkal élesebb, keményebb megfogalmazásokat is a véleménynyilvánítás körébe sorol (például „maffiabaloldal”, közpénzek ellopása”, stb.) azzal, hogy azt a közszereplő tűrni köteles. A Kúria szerint összességében a cikkek nem állítják, hogy a felperes közvetlenül bűncselekmény elkövetésében vett volna részt, nem követelik ezzel kapcsolatban felelősségre vonását, hamis látszat sem keletkezik a bérbeadás valós tényét illetően.
- [20] Mindezekre figyelemmel a Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan következtetett arra, hogy a közlések nem sértették a felperes jóhírnevét, vagyis a kereseti jogalapja hiányzik. A jogalap

hiányára figyelemmel abban is megalapozottan járt el a jogerős ítélet, hogy ehhez képest az igényelt jogkövetkezményekkel nem foglalkozott.

- [21] Mindezekre figyelemmel a Kúria szerint jogalap hiányában a jogerős ítélet helytállóan utasította el a felperes keresetét mindhárom közlemény vonatkozásában, ezért az érdemben helytálló jogerős ítéletet a Kúria hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [22] Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés, IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdés, Ptk. 2:42. § (2) bekezdés, 2:43. § d) pont, 2:45. § (2) bekezdés, Pp. 78. § (1) bekezdés, 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 275. § (3) bekezdés, PK 12. számú állásfoglalás

Záró rész

- [23] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson bírálta el. A felperes pervesztes lett, a felülvizsgálati eljárásban, ezért köteles megfizetni az alperesek javára a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségeiket, valamint a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket köteles megtéríteni az államnak külön felhívásra.

Budapest, 2019. március 13.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bírószági ügyintéző